

Wilhelminawerf in Utrecht zet de toon aan het Merwedekanaal

Beeld: Rufus de Vries

Langs het Merwedekanaal in Utrecht, vlak achter het Centraal Station, is een karaktervolle woonplek gerealiseerd. Een voormalig bedrijventerrein is getransformeerd tot een aantrekkelijk stedelijk woongebied rond een haventje. Dok Architecten maakte het architectonische en stedenbouwkundige ontwerp, bureau Vollmer & Partners nam het ontwerp van de buitenruimte en het beplantingsplan voor zijn rekening.

De Wilhelminawerf bouwt voort op de rijke industriële geschiedenis van het gebied. De woongebouwen zijn in samenhang met de naastgelegen silo's en schoorstenen ontworpen en de buitenruimte sluit aan bij het stoere karakter van de werven aan het kanaal. Het ensemble verwijst naar het industriële verleden van de plek en vormt een mooie verblijfsplek langs de kanaalzone. Het horecapaviljoen is daarbij een welkome aanvulling. De Wilhelminawerf is een schakel in de reeks van bijzondere plekken langs de kanaalzone, in lijn met onder andere de verderop gelegen Villa Jongerius.

Het "eigen" karakter van De Wilhelminawerf verhoudt zich goed tot de omgeving. De hoogteaccenten en dakvormen geven de gebouwen smoel en richting en versterken de samenhang met de omgeving. Het ensemble is zo

gevormd dat er in de toekomst een verbindingsstraat doorheen kan lopen naar het plangebied erachter en een brug naar de overkant van het kanaal. De verschillende sferen in het plan zijn in het ontwerp van de buitenruimte uitgewerkt. De robuuste sfeer van een havengebied is vertaald in een stoer materiaalgebruik met damwanden en stelconplaten. Dit is gecombineerd met een inrichting die past bij een woonomgeving van nu. Duidelijke zoneringen gaan samen met subtiel aangeduide overgangen van woning naar straat. De overgangsstroken tussen stoep en huis zijn snel opgepikt door bewoners, gelet op de bankjes en potplanten die er nu al staan.

Binnenhaven

Drie woongebouwen omsluiten een binnenhaventje. Deze haven heeft een recreatieve functie, maar dient ook als een water-

bassin waar alle regenwater in wordt opgevangen. Het nieuwe horecapaviljoen aan de haven is een sociaal duurzame ontmoetingsplek voor alle mensen uit de omgeving. Terrassen aan de haven vormen een openbare ontmoetingsplek. Rond het haventje zijn industriële stelconplaten – grote rechthoekige betonplaten – ingezet als stedelijke tribune aan het water. Ze vormen een speels lijnenspel gecombineerd met lopers in gebakken klinkers en afgewisseld met weelderige plantvakken. De natuur breekt rijkelijk door de verharding. De gevarieerde beplanting en het samenspel van bestaande en nieuwe bomen geven ruimte voor natuur en natuurbeleving in de stedelijke omgeving.

Wonen

De verschillende types huurwoningen kijken alle uit op het water. De buitenruimtes variëren

Beeld: Rufus de Vries

Beeld: Laurens Kuipers, KondorWessels Projecten

van terras tot wintertuinbalkons aan de havenzijde. Voor reuring is er de havenzijde en voor rust de gedeelde tuin aan de buitenrand van Wilhelminawerf. Het parkeren van het wooncomplex is gecombineerd in een tweelaagse parkeerhub. De wand van deze parkeervoorziening is begroeid en maakt de besloten buitenruimte tot een beschutte, private plek voor bewoners. De woongebouwen zijn aangesloten op stadsverwarming en voorzien van zonnepanelen. Bij de materialisatie was de lokale herkomst uitgangspunt. Alle aanwezige bomen langs het Merwedekanaal zijn door de stedenbouwkundige opzet behouden en hebben nu de prominente plek die ze verdienen. Zij zorgen voor schaduw en verkoeling.

Deelauto's zijn een belangrijk onderdeel van de mobiliteitsoplossing. Door toepassing van een gebouwde parkeervoorziening kon de hoeveelheid verharding aan de buitenrand worden beperkt en is ruimte gevonden voor de gezamenlijke tuin. Het beplantingsplan dat deel uitmaakt van het inrichtingsplan voor de Wilhelminawerf voorziet in weelderige en droogtebestendige beplanting. Subtiel verschillen in de soortensamenstelling zorgen voor afwisseling en kleur in de verschillende seizoenen. Een aantal groenvakken biedt ruimte voor forse bomen. De Gleditsia's passen met hun licht grillige stam en takkenstructuur mooi bij de getoogde vormen in de

architectuur en zijn geplaatst bij de robuuste trappartij.

Waterwegen

Wilhelminawerf biedt een opmaat voor de verdere ontwikkeling van de Merwedekanaalzone. De waterverbinding met het Merwedekanaal maakt het voor bewoners mogelijk om voor de deur in de kano te stappen en dichtbij naar hartje Utrecht te varen of zich juist de stad uit te begeven. De Kanaalweg wordt in de toekomst een fietspad met aan de zijde van het Merwedekanaal een vrijliggend voetpad. Dit project (Rondje Stadseiland) maakt ook het wandelen en fietsen langs het water tot een aangename bezigheid.

Over Wilhelminawerf

- **Opdrachtgever:** KondorWessels Projecten, Rijssen
- **Stedenbouw en architectuur:** Dok architecten, Amsterdam
- **Landschapsarchitect:** Vollmer & Partners, Amersfoort
- **Oplevering:** juni 2022
- **Programma:** 167 huurwoningen, horecapaviljoen, parkeergarage rondom een binnenhaven
- **Plaats:** Utrecht
- **Adviseur constructie:** Van der Vorm Engineering, Delft
- **Adviseur installaties:** Rouweler Installatietechniek, Zelhem
- **Adviseur akoestiek, bouwfysica en brandveiligheid:** Cauberg Huygen, Rotterdam
- **Aannemer:** Bouwcombinatie WeBé: Wessels Zeist & Bébouw Midreth
- **Bruto vloeroppervlakte (m²):** 19.941
- **Netto vloeroppervlakte (m²):** 14.980
- **Bruto inhoud (m³):** 56.560
- **Netto inhoud (m³):** 42.500
- **Voorlopig ontwerp:** november 2013
- **Definitief ontwerp:** april 2015
- **Aanvang bouw:** juli 2019
- **Bouwsom inclusief installaties:** 20.000.000 euro